

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

Кафедра професійної та технологічної освіти і загальної фізики

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна практика
(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма «Машинобудування»
(назва програми)

Обов'язкова (ОК 40)
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Спеціальність 015.34 – Професійна освіта (машинобудування)
(шифр і назва спеціальності)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати мову викладання)

Розробник Крамар Валерій Максимович, д.ф.-м.н., професор,
професор кафедри професійної та технологічної освіти

Профайл викладача

<https://generalp.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobotnyky/kramar-valerii-maksymovych/>
(посилання на сторінку з інформацією про викладача)

Контактний телефон +380958065931
(номер телефону, за яким можна зв'язатися з викладачем у разі потреби)

Е-адреса v.kramar@chnu.edu.ua
(E-mail, за яким можна зв'язатися з викладачем у разі потреби)

1. Загальні положення

Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньої програми «Машинобудування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015.34 – Професійна освіта (машинобудування). Практика проводиться після вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Тривалість практики – чотири тижні в сьомому семестрі.

База практики: заклади професійної (професійно-технічної) освіти м. Чернівці, Чернівецької або інших областей.

Форми проведення практики – очна або дистанційна (у разі введення карантину).

2. Мета та завдання педагогічної практики

Мета практики полягає в оволодінні здобувачами першого рівня вищої професійної освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

Практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої професійної освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення, органічне поєднання з практичними й лабораторними заняттями, отримання здобувачами достатнього обсягу компетентностей відповідно до освітньої програми бакалавра «Машинобудування».

Завдання педагогічної практики:

- ознайомити студентів із сучасним станом навчально-виховної роботи у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції розвитку професійно-технічної освіти в Україні;
- закріпити і поглибити знання з психолого-педагогічного та методичного циклу дисциплін, розширити обсяг теоретичних знань з фаху;
- формувати психологічну готовність до роботи в закладах професійної (професійно-технічної) освіти;
- розвивати особисті якості, які необхідні в професійній діяльності викладача системи професійної (професійно-технічної) освіти;
- формувати вміння і навички реалізовувати професійні функції: конструктивну, мобілізуючу, організаторську, комунікативну та інформаційну;
- встановлювати та поглиблювати зв'язок теоретичних знань студентів з реальним навчально-виховним процесом, розвивати вміння використовувати ці знання під час вирішення конкретних навчальних і виховних ситуацій;
- формувати у майбутніх педагогів професійну майстерність під час виконання ними обов'язків викладача загальнотехнічних та/або спеціальних дисциплін, а також майстра виробничого навчання;
- формувати навички підготовки і проведення уроків з фаху, позакласних навчальних і виховних заходів;
- реалізовувати творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- виробляти вміння встановлювати внутрішньо-предметні та міжпредметні зв'язки, використовувати ефективні педагогічні технології, нові інформаційні засоби навчання;
- виховувати у студентів національно-патріотичні, інтелектуальні, моральні, естетичні та інші якості, інтерес і любов до обраної професії, потребу в самоосвіті, виробляти творчий науково-дослідницький підхід до педагогічної діяльності.

За час проходження практики здобувачі мають набути наступних компетентностей, передбачених освітньою програмою:

К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

К 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

К 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.

К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

К 16. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.

К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

К 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.

К 28. Здатність до експлуатації навчального обладнання кабінетів, лабораторій і майстерень, контролю його стану, а також створення методичного забезпечення лабораторно-практичних занять з дисциплін спеціалізації.

3. Результати навчання

Наслідком виконання плану практики має бути досягнення наступних програмних результатів:

ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

ПР 27. Володіти навичками експлуатації навчального обладнання кабінетів, лабораторій і майстерень, контролю його стану та створення методичного забезпечення лабораторно-практичних занять з дисциплін спеціалізації.

ПР 29. Володіти навичками проведення усної та мультимедійної презентації, підготовки письмового звіту за результатами професійної діяльності або дослідження щодо сучасних концепцій, технологій та методів професійної освіти для загальної аудиторії.

4. Організаційні вимоги до педагогічної практики студентів

Педагогічна практика студентів організовується Інститутом спільно з кафедрою професійної та технологічної освіти і загальної фізики та факультетом педагогіки, психології та соціальної роботи на основі наказу по університету, де затверджується інститутський та груповий керівники педагогічної практики, які здійснюють безпосереднє керівництво педагогічною практикою студентів.

Перед початком педагогічної практики організовується настановна конференція, на якій студентам роз'яснюються задачі, зміст та порядок її проходження.

Зміст і обсяг роботи студентів на практиці розраховані на 30-годинний робочий тиждень. Студенти повинні працювати в закладі професійної (професійно-технічної) освіти по 6 годин щодня. Для ведення навчально-виховної роботи з учнями (студентами) практиканти прикріплюються до груп, де виконують обов'язки помічника викладача і майстра виробничого навчання. Крім того, практиканти проводять позакласну навчально-виховну роботу, беруть участь в методичній та інших видах роботи закладу. В процесі практики студенти проводять залікові навчальні заняття, виховні та позакласні заходи з диференційованою оцінкою, беруть участь в їх обговоренні і аналізі, ведуть щоденник педагогічної практики, складають психолого-педагогічну характеристику учня та групи.

Режим роботи студентів практикантів визначається керівниками практики. Усі студенти-практиканти повинні прибути до закладу за 15 хвилин до занять в своїй групі і закінчувати роботу через 6 годин. Практиканти організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту ЗПТО, підпорядковуючись Правилам внутрішнього розпорядку, виконують розпорядження адміністрації закладу та керівників практики. У разі невиконання вимог, що пред'являються до практиканта, він може бути усунений від проходження практики. Студент, усунений від практики або робота якого за практику визнана незадовільною, вважається тим, що не виконав навчальний план даного семестру.

Педагогічна практика завершується підсумковою конференцією, на якій підводяться підсумки і оцінюються результати практики.

Основні критерії оцінки результатів педагогічної практики:

- ступінь сформованості професійних компетентностей та досягнення програмних результатів;
- рівень теоретичного осмислення студентами своєї практичної діяльності (її задач, змісту, методів, результатів, складнощів);

- рівень професійної і суспільної спрямованості майбутніх вчителів (інтерес до педагогічної професії, любов до дітей, активність, відповідальне і творче відношення до роботи).

Оцінки з педпрактики є одними з основних, вирішальних під час обговорення питання про рекомендацію випускника кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики на роботу.

5. Права і обов'язки студентів-практикантів

Студент має право:

- звертатися до керівників практики університету, адміністрації, керівників практики від навчальних закладів з усіх питань, виникаючим в процесі практики;
- виносити пропозиції по вдосконаленню навчально-виховного процесу, організації практики;
- брати участь в роботі конференції, нарад ЗПТО;
- користуватися бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками, що знаходяться в них.

Студент зобов'язаний:

- виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики, проводити навчально-виховну роботу з учнями;
- приходити до початку уроків в своїй групі, йти після їх закінчення, якщо немає інших обставин, що вимагають його присутності;
- звертатися до викладачів, студентів-практикантів по імені-по батькові;
- бути уважним, доброзичливим і ввічливим у відносинах з учнями (студентами), вчителями, батьками, викладачами, студентами своєї групи;
- здавати звіти в точно вказані терміни керівникові практики, який вказаний в плані;
- відвідувати всі консультації, методичні наради;
- нести відповідальність за життя і здоров'я учнів (студентів) протягом часу їх знаходження в заклад освіти разом з майстром виробничого навчання;
- попереджати викладача про намір відвідати його на заняття;
- у разі пропуску, запізнення повідомити керівнику наперед, пояснити причину відсутності або запізнення, надати необхідні документи (довідка про хворобу та ін.)

6. Індивідуальні завдання

Прибувши на практику, студент повинен:

1. Подати керівникові від закладу освіти щоденник, програму та проінформувати його про завдання, які ставляться кафедрою перед ним на термін проходження практики.
2. Ознайомитися з робочим місцем, правилами експлуатації навчального устаткування, правилами техніки безпеки, правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти.
3. Ознайомитися з навчально-матеріальною базою, станом навчально-виховної роботи закладу освіти, окремого класу, організацією позакласної роботи, трудовим, фізичним, естетичним вихованням.
4. Вивчити планування, облік, звітність роботи викладачів, методистів, постановку методичної роботи в закладі освіти.
5. Протягом першого тижня практики скласти та узгодити план роботи на весь період з конкретними графіком проведення не менше 4 занять (один з яких – заліковий), відвідувати заняття разом із групою ЗПТО, заняття, що проводяться керівником практики від ЗПТО та своїми колегами-практикантами. Розширений план-конспект власного залікового заняття здати на кафедру.

6. Навчитися аналізувати навчальні заняття і оформляти протокол обговорення відкритого заняття.
7. Розробити та провести один виховний захід в групі ЗПТО, проаналізувати його результативність. Розробку заходу (сценарій) та висновки здати на кафедру.
8. Здійснити психолого-педагогічне дослідження окремих учнів академічної групи ЗПТО та групу в цілому. Психолого-педагогічні характеристики учня та групи здати по закінченні практики на кафедру.
9. Брати участь у розробці та виготовленні навчальних посібників, переобладнанні навчальних майстерень. Зміст і призначення виконуваних робіт відобразити у щоденнику та звіті.
10. Оформити звітну документацію про проходження практики, завірити її у керівника практики від ЗПТО та його керівника і подати на кафедру (керівникові практики від кафедри) у термін, визначений календарним графіком практики.

7. Звітна документація з педагогічної практики

У ході педагогічної практики студенти ведуть щоденники педагогічних спостережень. У них повинні бути відображені дані, необхідні для виконання завдань, передбачених програмою практики, зокрема, по складанню психолого-педагогічних характеристик. Матеріали щоденника використовуються для звіту про виконану під час практики роботу.

Звітні документи:

- щоденник практики, який містить індивідуальний план роботи, план-графік виховної роботи, звіт про виконану роботу;
- характеристика студента-практиканта (завірена підписами керівника від закладу освіти і його директора та печаткою);
- план-конспект залікового заняття;
- розробку (сценарій) виховного закладу;
- аналіз відвіданого навчального заняття або виховного заходу;
- психолого-педагогічна характеристика учня ЗПТО;
- психолого-педагогічна характеристика академічної групи ЗПТО.

Література

1. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів освіти України: Наказ Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93 / Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. – К., 1994. – С. 139-153.
2. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання. Підручник для інженерів-педагогів, викладачів спецдисциплін системи професійно-технічної і вищої освіти. – Харків: НП «Штрих», 2003. – 480 с.
3. Сидоренко В.К., Оршанський Л.В. Професійна педагогіка: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Професійне навчання». – К., 2006. – 366 с.
4. Шматков Е.В. Методика професійного навчання. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальностей «Професійне навчання». Харків, 2000 – 111с.
5. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання та викладання загальнотехнічних дисциплін. – К.: Вища школа, 1992.
6. Проектно-технологічна діяльність учнів на уроках трудового навчання: теорія і методика: Монографія / Бербец В.В., Бербец Т.М., Дубова Н.В. та ін. – За ред. О.М. Коберника. – К.: Наук. світ, 2003. – 172 с.